

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ พ.ศ.

ตามที่กรมทรัพยากรน้ำ ได้นำร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ รับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ในภูมิภาค ๕ ภูมิภาค และบนเวทีสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่ ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ พ.ศ. (มาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑)

บัดนี้ ได้สิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อร่างกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๘ ในภูมิภาค ภาคละ ๑ ครั้ง จำนวน ๕ ครั้ง (ครั้งละ ๑๒๐ คน) ประกอบด้วย ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ภาคตะวันออก (จังหวัดระยอง) ภาคตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น) ดังแสดงในรูปที่ ๑ – รูปที่ ๕

๑.๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นและสร้างความรู้ ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐๐ คน ดังแสดงในรูปที่ ๖

รูปที่ ๑ แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการการรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช)

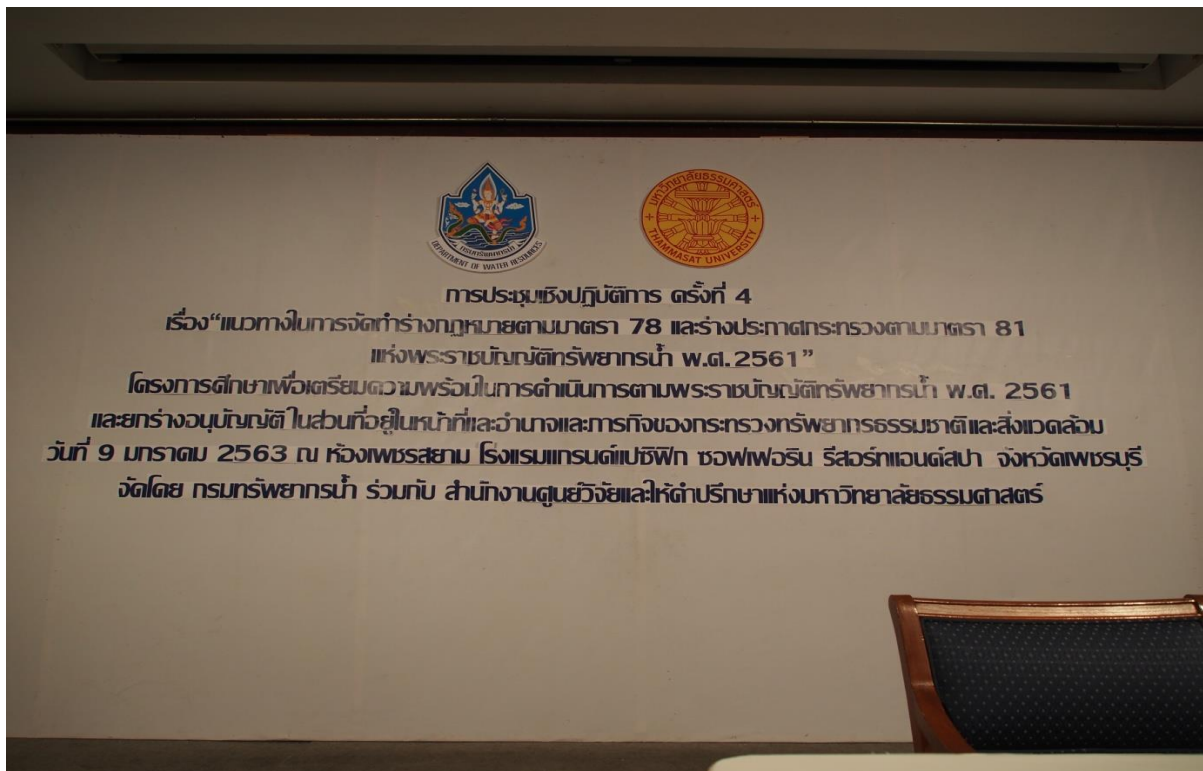
รูปที่ ๒ แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการการรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒
ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่)

รูปที่ ๓ แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการการรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒
ภาคตะวันออก (จังหวัดระยอง)

รูปที่ ๔ แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการการรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓
ภาคตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี)

รูปที่ ๕ แสดงการประชุมเชิงปฏิบัติการการรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น)

๒. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความคิดเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละประเด็น และชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ พ.ศ. (มาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑) มีประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ลำดับ ที่	ประเด็นที่มีการ แสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑	ข้อเสนอแนะ	ไม่มีเจ้าภาพตามมาตรา ๗๘ เรื่องนโยบายสาธารณะ (publicpolicy) ที่โยงมายังข้อกฎหมายยังไม่ครอบคลุม เพราะการกำหนดนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นกระจุกไม่ได้เกิดการกระจาย การกำหนด publicpolicy ที่ไม่ตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่และการออกกฎหมายที่เป็นความขัดแย้งกัน จะแก้ไขปัญหาย่างไรระหว่างประชาชนกับข้อกฎหมายที่รัฐออกมา กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๘ เป็นการเขียนอย่างกว้างหรือไม่ กฎกระทรวงที่ออกมาจะเน้นให้สั้นหรือแคบลงได้หรือไม่ ควรตั้งต้นว่าทรัพยากรน้ำจะอยู่กับใคร ให้อำนาจใครซึ่งจะชัดเจนมากกว่า ดังนั้น ควรเขียนกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๘ ควรเขียนอย่างไรให้มีความกระชับและปฏิบัติได้
๒		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นเครื่องมือรองรับและกำหนดสิทธิหน้าที่ที่ควรกระทำ ควรระบุข้อกฎหมายให้ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพของผู้มีหน้าที่หรือผู้ใช้ให้ครอบคลุมโดยไม่ต้องมีการตีความอีก และควรดูแลธรรมชาติแหล่งน้ำที่มีและพัฒนาต่อยอดจากสิ่งที่ธรรมชาติสร้างมา
๓		การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ควรพิจารณากฎหมายที่มีอยู่เดิมของหน่วยงานอื่นมาดูว่าการใช้น้ำหรือการใช้ประโยชน์ของแหล่งน้ำใหม่ตามที่กรมทรัพยากรน้ำรับผิดชอบมีข้อเด่นข้อด้อยอย่างไร ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียมีความเสียเปรียบในการใช้น้ำอย่างไร แล้วนำไปออกระเบียบให้รัดกุม
๔		ส่วนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ใช้น้ำนอกเหนือจากแหล่งน้ำชลประทานหรือการจัดการของการประปานครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาค ควรระบุให้ชัดว่าต้องเก็บ จ่าย ให้ใคร อย่างไร ใครเป็นคนเก็บหรือมีอำนาจในการจัดเก็บทั้งน้ำดีและน้ำทิ้ง
๕		ควรให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการลุ่มน้ำเพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และควรคำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่จะนำมาใช้
๖		การทำแผนแม่บทนั้นในประเทศไทยมักจะทำแบบเดียวใช้ทั้งประเทศแต่บริบทในแต่ละชุมชนไม่เหมือนกัน ควรมีแผนงานที่เกี่ยวข้องมารองรับการดำเนินงานโดยชาวบ้าน แม้แต่แผนแม่บทของกลุ่มน้ำสาขาเล็ก ๆ ที่เกี่ยวข้องมาบริหารจัดการที่จะทำร่วมกันไม่ว่าจะอยู่ในเขตป่าไม้หรือในเขตอุทยานแห่งชาติ
๗		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ น่าจะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ข้อมูลเนื้อหาที่ทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกรมทรัพยากรน้ำจัดทำข้อมูลแหล่งน้ำที่ควรประกาศเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะหรือกำหนดหลักเกณฑ์การใช้หรือสงวนทรัพยากรน้ำด้วย

๘		มีข้อมูลที่จัดทำเก็บข้อมูล ระบบฐานข้อมูล จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาตำบลซึ่งมาจากคนในตำบลทั้ง ๔ ส่วน ได้แก่ ตัวแทนท้องถิ่น ชาวบ้าน ราชการ และแพทย์อนามัย มาร่วมทำงานและจัดเก็บข้อมูล ดังนั้น ถ้าชุมชนมีข้อมูลชัดเจน จะทำให้กำหนดแผนได้เอง แต่ยังไม่มีความหน่วยงานที่สนับสนุนให้ชุมชนทำข้อมูล
๙		ควรมีข้อมูลพื้นฐานของแหล่งต้นน้ำในประเทศให้มากที่สุด ซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นอันนำไปสู่การคุ้มครองต้นน้ำหรือแหล่งน้ำต่าง ๆ ที่ดี ควรมีการระบุการจัดการน้ำในพื้นที่ในส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนเพื่อดูแลหรือป้องกันการใช้กฎหมายโดยตรง ซึ่งต้องมีการจัดการองค์การจัดการน้ำในท้องถิ่นด้วยเพื่อนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายและการป้องกัน
๑๐		การกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ควรให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศแหล่งน้ำนั้นให้เป็นแหล่งอนุรักษ์และการพัฒนาตามมาตรา ๗๘ และเสนอมายังกรมทรัพยากรน้ำเพื่อส่งให้หน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดหรือสถาบันการศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์เพื่อให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำส่งเรื่องไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเรื่องเข้า กนช. ตามลำดับ เพื่อให้ กนช. มีคำสั่งหรือประกาศตามกฎหมายฉบับนี้ เช่น ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๑ มีข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ของภัยแล้งหรือไม่ ภัยแล้งรุนแรงมีขนาดเพียงใดที่ถึงกับเป็นภัยแล้งรุนแรงเช่นเดียวกับ “อุทกภัย” หรือไม่ หลักเกณฑ์ของการประกาศอุทกภัยคืออะไร มีขนาดเพียงใดที่จะใช้น้ำของชุมชนที่เก็บกักไว้มาใช้ เพื่อความชัดเจนและโปร่งใสในท้องถิ่นจะมีทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น ทำให้อาจจะไม่มีความชัดเจน ข้อบัญญัติในกฎหมาย เช่น “เสียหาย” “ร้ายแรง” มีเพียงใด มีหลักเกณฑ์การวัดอย่างไร รวมทั้งการละเมิดกฎหมายควรคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดำเนินการด้วย
๑๑		ควรมีการประเมินความเสี่ยงในการใช้น้ำในหมวด ๑ เพราะการประเมินความเสี่ยงในการใช้น้ำเป็นกลไกหนึ่งในการทำยุทธศาสตร์อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับแผนแม่บทของทรัพยากรน้ำซึ่งจะเชื่อมโยงกับมาตรการของพื้นที่คุ้มครองอื่น ๆ
๑๒		ควรกำหนดว่าแหล่งน้ำใดเป็นแหล่งน้ำสาธารณะตามมาตรา ๗๘ เพื่อออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อระบุว่าแหล่งน้ำใดเป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่ควรอนุรักษ์หรือพัฒนาและใช้ประโยชน์ได้ซึ่งร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกาศ
๑๓		ใครเป็นผู้มีสิทธิขอให้รัฐมนตรีฯ ประกาศเป็นแหล่งน้ำตามมาตรา ๗๘ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน กรรมการลุ่มน้ำและเครือข่าย เป็นต้น การกระทำตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔ มีสำนักงานทรัพยากรน้ำภาครายเดียวเท่านั้นหรือไม่ ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดและควรกำหนดให้มีผู้เสนอได้มากขึ้น
๑๔		ความหมายแหล่งน้ำสาธารณะ น้ำพุร้อน แหล่งน้ำรับน้ำพุร้อนตามธรรมชาติ จะเข้าตามความหมาย “แหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ” หรือไม่ และขอเสนอให้เพิ่มน้ำพุร้อน

๑๕		ในกรณีที่จะคุ้มครองแหล่งน้ำเกิดใหม่หรืออุบัติใหม่ หากมีผู้พบแหล่งน้ำเกิดใหม่หรืออุบัติใหม่ผู้นั้นจะนำน้ำไปขายได้หรือไม่ หรือมีการบริหารจัดการอย่างไร ควรมีมาตรการใด
๑๖		พื้นที่สาธารณะที่อาจจะมีแหล่งน้ำเกิดขึ้น เช่น แหล่งน้ำที่เกิดจากเหมืองแร่เก่าที่ได้สัมปทานซึ่งไม่ได้อยู่ในลุ่มน้ำแต่มีประชาชนเข้าไปใช้น้ำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ ถ้ามีภัยแล้งเกิดขึ้นจะมีการอนุญาตใช้น้ำในพื้นที่สาธารณะนั้นอย่างไร เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ยังมีประเด็นที่ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้เพราะยังติดเรื่องลุ่มน้ำชั้น ๑ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้ อีกทั้งกฎหมายเกี่ยวกับน้ำและป่าไม้ไม่ได้เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนจึงต้องควรดูว่าจะทำอย่างไรที่จะผลักดันหรือแก้ไขปัญหานี้โดยไม่ยึดข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่อนุรักษ์ เป็นการเฉพาะ ซึ่งมีข้อจำกัดการเข้าไปใช้ประโยชน์อย่างเคร่งครัด
๑๗		ใครเป็นผู้อนุญาตตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์นี้ ควรจะมีอนุกรรมการระดับจังหวัดโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์นี้ เป็นองค์ประกอบ เพราะมีหลักเกณฑ์อันเป็นการรอนสิทธิของผู้ประกอบการ กระบวนการอนุญาตเป็นการให้คุณให้โทษจึงต้องเข้าสู่การพิจารณาในระดับจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและมีภาคส่วนราชการ เอกชน ชุมชนไม่ว่าท้องถิ่นหรือลุ่มน้ำต่างๆ ในเขตที่กำหนดในประกาศนั้น และควรเขียนว่า “การพิจารณาตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์นี้ ประกอบด้วย...” ซึ่งอาจจะเทียบเคียงกับกฎหมายอื่นที่มีคณะกรรมการระดับจังหวัดประกอบด้วย สารสำคัญของร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์นี้ ยังขาดคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตซึ่งควรมีเป็นลักษณะไตรภาคี ใครเป็นผู้มีอำนาจประกาศ เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายผังเมืองจะมีคณะกรรมการระดับจังหวัดมาพิจารณาก่อน ควรกำหนดให้มีกระบวนการนี้ก่อนมีการประกาศใช้เพราะไม่มีการทำประชาพิจารณ์ ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์นี้ควรกำหนดให้ชัดเจนไม่ต้องไปตีความในการบังคับใช้เพราะเป็นการบูรณาการกฎหมายและมีความคาบเกี่ยวกับกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งควรกำหนดกระบวนการพิจารณาอนุญาตหรือไม่ อนุญาตขึ้นมาอีก ๑ หมวด โดยมีตัวแทนจากหลายหน่วยงานและให้จบเรื่องในที่ประชุม ควรเขียนกฎหมายในเชิงบูรณาการและคณะอนุกรรมการจะได้พิจารณาครบด้าน
๑๘		พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจอนุมัติอนุญาตโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายควรมีองค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อกลั่นกรอง และพิจารณาให้ความเห็นก่อน ส่วนผู้อนุญาตมีหน้าที่พิจารณาตามนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๑๙		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘(๒) การปนเปื้อนที่ทำให้ระบบนิเวศเสียหาย แต่ยังมีกิจกรรมที่ทำให้แหล่งน้ำนั้นเปลี่ยนสภาพไป เช่น เปลี่ยนรูปพรรณสัณฐานของแหล่งน้ำไปจากเดิม คุณภาพน้ำหรือความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำนั้น เปลี่ยนไปจากเดิมตามปกติวิสัย เช่น สี ค่า pH อุณหภูมิ หรือการปนเปื้อนอย่างอื่น แต่ไม่ถึงขั้นที่ทำให้แหล่งน้ำนั้นเสื่อมหรือเสียหาย จึงควรมองหลายด้านทั้งการปนเปื้อน การกระทำให้ผิดแปลกไปจากธรรมชาติเดิมแต่ไม่ทำให้เสียหาย

๒๐		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ (๓) กำหนด “ให้ผู้ใช้น้ำ ซึ่งมีที่ดินติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำสาธารณะ จัดให้มี...” จะเข้าหรือขัดต่อข้อกำหนดท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ พระราชบัญญัติควบคุมอาคารหรือไม่ ถ้าออกกฎหมายนี้มาแล้วจะใช้บังคับได้หรือไม่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๐ ผู้ใดครอบครองแหล่งกำเนิดน้ำเสียจะต้องทำรายงาน ทส.๑ และ ทส.๒ ส่งให้ท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดและกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งทั้งประเทศไทยยังทำได้ไม่ถึง ๕๐% จะบังคับได้หรือไม่ ถ้าสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ชุมชน หรือกิจการจะต้องมีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานตรวจวัดควบคุมน้ำ หากใช้ไม่ได้ไม่ได้ทำหรือละเว้นเจ้าของจะมีโทษทางแพ่งและอาญาอย่างไร
๒๑		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ (๔) กรมทรัพยากรน้ำมีอำนาจครอบคลุมไปยังพื้นที่ที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้หรือไม่ ซึ่งเริ่มต้นจากการเห็นชอบหรือไม่หากมีสิ่งปลูกสร้างใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ การอนุญาตปลูกสร้างต้องขออนุญาตจากใคร เช่น กฎหมายของกรมโรงงาน ให้โรงงานสถานประกอบการต้องได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อน ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุญาตให้ก่อสร้างได้แต่ยังประกอบกิจการไม่ได้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม การอนุญาตจึงต้องประกอบด้วยหน่วยงานหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
๒๒		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ (๔) การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ริมน้ำยังน่าเป็นห่วงเรื่องการฟ้องร้องซึ่งใช้เวลานาน เสนอให้มีการผลักดันให้มีศาลสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายในการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพราะเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใหญ่
๒๓		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ (๕) จะมีมาตรการเฝ้าระวังการคุ้มครองแหล่งน้ำสาธารณะนอกเขตชลประทานอย่างไร นอกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีภาคีเครือข่ายผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำ ควรยกตัวอย่างให้ชัดว่าผู้ใดเข้ามามีบริหารจัดการมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำสาธารณะนั้น และมีขอบเขตอำนาจเพียงใด
๒๔		ในฤดูที่มีน้ำมากจะมีพื้นที่ที่มีทางน้ำหลากในที่ดินที่มีโฉนดอยู่เป็นประจำ ถ้าเพิ่มว่า “พื้นที่ทางน้ำหลากสาธารณะ” จะมีผลกระทบอย่างไร เพราะจะไม่ต้องเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีโฉนดอยู่หรือกระทบกระเทือนผู้ใด หรือจะอนุโลมว่าถ้ายังไม่มีโฉนดที่ดินจะต้องขออนุญาต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดแรงต่อต้านต่างๆ
๒๕		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ นี้ยังมีความคล้ายคลึงด้วยกันเอง เช่น ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๘ สิ่งปลูกสร้างใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำสาธารณะ และร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ การปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือล่งล้าลงไปยังแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะซึ่งร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๘ เป็นการห้ามกระทำ แต่ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ เป็นการได้รับอนุญาตตามกฎหมาย รวมทั้งยังเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำหรือการก่อสร้างใดๆ ที่อยู่ในลำน้ำสายหลักที่ต้องทำ EIA ตามประกาศแนบท้ายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒๖		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๑ มีข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ของภัยแล้งหรือไม่ ภัยแล้งรุนแรงมีขนาดเพียงใดที่ถึงกับเป็นภัยแล้งรุนแรงเช่นเดียวกับ “อุทกภัย” หรือไม่ หลักเกณฑ์ของการประกาศอุทกภัยคืออะไร มีขนาดเพียงใดที่จะใช้น้ำของชุมชนที่เก็บกักไว้มาใช้ เพื่อความชัดเจนและโปร่งใส
๒๗		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒ ไม่มีรายละเอียดของพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเป็นใคร เพราะทุกคนไม่สามารถเป็นเจ้าหน้าที่ได้ ผู้อนุญาตเป็นอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่ หรือเป็นคนอื่นที่อธิบดีมอบหมายและใครที่สามารถเป็นผู้ที่อธิบดีมอบหมายได้
๒๘		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๓ มีแนวโน้มจะประกาศใช้ในพื้นที่ใดได้บ้าง เพราะมีโอกาที่จะประกาศใช้น้อยมาก กิจกรรมต่างๆ ถ้าท้องถิ่นให้ความสำคัญจะแก้ไขได้ เช่น การใช้เทศบัญญัติต่างๆ กรมทรัพยากรน้ำจะเข้าไปช่วยเสริมการบริหารจัดการของท้องถิ่น ถ้าท้องถิ่นยืนยันว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ กรมทรัพยากรน้ำจะมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมไปถึงหรือไม่ และมีประเด็นที่กฎกระทรวงหรือกฎระเบียบที่ออกมาบังคับกับกฎหมายอื่น
๒๙		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๓ (๖) การวางแผน ฟันฟู ยังขาดการอนุรักษ์พัฒนาแหล่งต้นน้ำ เช่น นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดลำพูนที่ใช้น้ำจากกลุ่มน้ำกวและจะมีเฟส ๒ ขึ้นมา ยังต้องศึกษาเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะนำมาใช้รวมทั้งหาแนวทางแก้ไข ปัญหาไว้ล่วงหน้า นิคมอุตสาหกรรมเป็นผู้ใช้น้ำจึงควรมีบทบาทในการฟันฟูแหล่งต้นน้ำด้วย เช่น แม่น้ำลี้ที่มีการทำเหมืองของบริษัทเหมืองบ้านปู เมื่อได้ยุติการทำเหมืองและทิ้งสภาพไว้และแม่น้ำลี้ได้เปลี่ยนสายน้ำ ผู้ที่ได้รับสัมปทานต้องปรับสภาพพื้นที่ให้คงสภาพหรือใกล้เคียงธรรมชาติเดิมให้ได้มากที่สุด และเปิดโอกาสให้หน่วยงานทางการศึกษาได้เข้าไปศึกษาวิจัยผลกระทบก่อนและหลังโดยไม่มีข้อจำกัด
๓๐		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๓ วรรคหนึ่งตอนท้าย “...หรือยกเว้นการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำมีอำนาจมาก ไม่ว่าจะยกเลิกพื้นที่ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อความดังกล่าวไม่ควรกำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๓ นี้
๓๑		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔ ผู้ใช้น้ำมีใครได้บ้างและจะทำได้อย่างไร เพราะเป็นกฎกระทรวงจึงต้องมีรายละเอียดย่อย ควรมีค่าธรรมเนียมบำรุงแหล่งน้ำ ถ้าเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่อยู่เหนือการควบคุมของกรมชลประทาน แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นหรือแหล่งน้ำในท้องถิ่นที่มีการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรืออื่น ๆ ที่เกินกฎหมายกำหนด ควรเสียค่าธรรมเนียมเพื่อเป็นค่าชดเชยบำรุงรักษาแหล่งน้ำ หรือชดเชยในกรณีเกิดน้ำแล้งน้ำท่วมให้กับท้องถิ่นนั้น
๓๒		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๕ การพิจารณาอนุญาตมีแผนปฏิบัติการ (actionplan) อย่างไร มีสิ่งใดเป็นข้อกำหนดในการพิจารณา
๓๓		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๖ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำสาธารณะในส่วนของการบรรเทาสาธารณภัย ควรเพิ่มเป็น “การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” ถ้ามีเฉพาะคำว่า “การบรรเทาสาธารณภัย” หมายถึงมีภัยที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการบรรเทาขึ้นมา ซึ่งบางกรณีจะต้องใช้น้ำเพื่อป้องกัน ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๗ (๔) “บรรเทาสาธารณภัยต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและจำเป็น” ควรใช้คำให้ถ้อยเช่น เช่น การใช้น้ำดับไฟที่กำลังไหม้บ้าน

๓๔		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๗ (๓) “ต้องคำนึงถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจวิถีชีวิต ประเพณีและขนบธรรมเนียมของประชาชนหรือชุมชน” ความสำคัญทางวิถีชีวิต ประเพณีและขนบธรรมเนียมในบางครั้งไม่ต้องคำนึงถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจหากคำนึงถึงจะไม่เกิดสิ่งที่ตามมา จึงควรพิจารณาประเด็นนี้
๓๕		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๘ (๑) ไม่ควรมีคำว่า “เช่น” ควรออกเป็นคำสั่งควรเขียนมาตรการแรงจูงใจ เพราะร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ นี้ เน้นเรื่องน้ำเสียลงสู่สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งกฎกระทรวงไม่ใช่กฎหมายแม่บทจึงควรเขียนให้ละเอียดและมีหลายฉบับได้ หรือออกกฎกระทรวงเพื่อเป็นตัวอย่างให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น
๓๖		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๘ “สิ่งก่อสร้างใด ๆ...” ควรกำหนดระยะห่างจากแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะให้สอดคล้องกับกฎหมายของกรมเจ้าท่า และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๗		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๐ “โดยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ...” เสนอเป็น “โดยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ และนวัตกรรมหรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกี่ยวข้อง...” เป็นการให้เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการน้ำสาธารณะในพื้นที่ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ควรทำธนาคารน้ำหรือแก้มลิงเป็นที่เก็บกักน้ำในชุมชนหรือในบ้านของตัวเอง
๓๘		หมวด ๒ กำหนดกิจกรรมหรือการกระทำปริมาณเท่าใดที่ส่งผลกระทบหรือห้ามไว้ แต่ข้อหั่วข้อในหมวด ๒ เป็นการดำเนินการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ควรมุ่งเน้นในกิจกรรมที่ห้ามดำเนินการในกรณีที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ เพราะเนื้อหาคลุมไปถึงข้อห้ามทั้งสิ้น
๓๙		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๒ ข้อ ๑๑ ใครเป็นผู้อนุญาตให้ทำการปิดหรือกีดขวางทางน้ำจะกระทำมิได้เว้นแต่เป็นไปเพื่อการเกษตรกรรม เพราะอะไรเป็นดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งให้บุคคลนั้นระงับการกระทำเป็นการชั่วคราวตามความเหมาะสมซึ่งยังหาบรรทัดฐานไม่ได้ จึงควรระบุให้ชัดเจน เช่น ระงับภายในเวลาเท่าไร
๔๐		การกำหนดข้อยกเว้นว่า “เว้นแต่เป็นไปเพื่อการเกษตรกรรมอาจจะเป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรเพื่อความจำเป็น” เช่น พื้นที่ทำนาที่มีการใช้น้ำสาธารณะร่วมกัน มีการกันกระสอบทรายเพื่อแบ่งปันน้ำ ซึ่งเป็นถ้อยคำกำกวม รวมทั้งในปัจจุบันมีการรุกของน้ำเค็มเข้ามาจะต้องมีสิ่งขวางกั้นไม่ให้น้ำเค็มเข้า
๔๑		ควรเขียนข้อยกเว้นไว้อีกหมวดหนึ่ง ไม่ต้องต่อท้ายว่า “เว้นแต่” เช่น กฎหมายผังเมืองซึ่งกำหนดสิ่งที่ห้ามหรือให้ทำได้อย่างชัดเจน
๔๒		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ ได้กำหนดกฎกระทรวงเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่ใช่ทั้งหมด มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดห้ามการกระทำใด ๆ แต่ในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๑ และ ๑๒ ใช้คำว่า “จะกระทำมิได้”
๔๓		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๑ ควรให้มีการปิดหรือกีดขวางทางน้ำเพื่อเกษตรกรรม การกักน้ำเพื่อการเกษตรกรรม หรือชุมชนในท้องถิ่นนั้นสามารถทำได้

๔๔		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๑ การยกเลิกคำสั่ง หมายถึงอะไร พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถยกเลิกได้เองหรือไม่ เพราะการปฏิบัติงานไม่สามารถสั่งยกเลิกได้ทุกอย่างเพราะยังมีขอบเขตในการจัดการ
๔๕		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๒ การปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลงไปยังแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะจะกระทำมิได้ ตัวอย่าง ในเขื่อนมีการก่อสร้างเรือนแพนั้นมิใคร่เป็นผู้อนุมัติหรืออนุญาตในการก่อสร้าง ซึ่งเรือนแพเหล่านั้นเป็นอาคารเพราะมีคนเข้าอยู่อาศัย และเสนอเพิ่ม “ดิน และ ทราย”
๔๖		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๓ เพิ่มการเกษตรกรรม เพราะบางรายมีการใช้ยาฆ่าแมลงที่มีสารพิษและไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
๔๗		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๓ ใช้คำว่า “ต้องไม่กระทำการใดๆ” ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๔) จะเกิดการตีความในคำว่า “ผลกระทบต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ” จะมีขนาดเท่าใด ควรเขียนให้ชัดเจนเพราะผู้เขียนกฎหมาย ผู้ปฏิบัติและผู้ตีความเป็นคนละคน ควรเพิ่มถ้อยคำให้ชัดเจนในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ
๔๘		เพิ่มประกาศนียบัตรคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ใดและมีคุณสมบัติอย่างไรตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๓ การดำเนินการเพื่อบูรณาการหรือพัฒนาแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๙		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๑) โรงแรมหรือบ้านเรือนที่ปล่อยน้ำเสียไปที่คลองแม่ข่าและไหลสู่แม่น้ำปิงซึ่งเป็นแหล่งน้ำสาธารณะ โรงแรมหรือบ้านเรือนจะกระทำผิดตามกฎหมายนี้หรือไม่ ถ้าเป็นความผิดจะมีมาตรการใดในการควบคุมป้องกัน และแก้ไขปัญหานี้
๕๐		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๒) เพิ่มเติมเรือ เรือนแพ หรือแพ เพื่อให้มีความครอบคลุม
๕๑		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๔) เพิ่มการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้รวมถึงยาเวชภัณฑ์หรืออาหารที่ให้สัตว์น้ำ เพราะยาบางชนิดเมื่อลงสู่แหล่งน้ำจะเป็นสารพิษทันที
๕๒		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๕) การปล่อยน้ำเสียจะเกี่ยวข้องกับน้ำอย่างไร ถ้ามีการปล่อยของเสียจะอยู่ในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๑) อยู่แล้ว จะกำหนดเป็นร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ (๕) เพื่ออะไร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการปล่อยน้ำเสียจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบหรือไม่อย่างไร ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาในการตีความเพราะมีผู้เลี้ยงสัตว์น้ำเป็นจำนวนมาก อาจจะเขียนว่า “การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการปล่อยน้ำเสียที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ”
๕๓		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๔ เพิ่ม พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งฯ เพราะเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำธรรมชาติชายฝั่งทะเล
๕๔		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๒ การควบคุมผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำ การให้อาหารและยาที่เป็นสารเคมีหรือชีววัตถุสำหรับการเลี้ยงปลาในกระชังจะมีการพิสูจน์หรือไม่ว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือคุณภาพน้ำเพียงใด ใครเป็นผู้กำหนดผลกระทบต่าง ๆ

๕๕		สิ่งปลูกสร้างไม่ได้เกิดขึ้นในพื้นที่พื้นใดจะต้องใช้ระยะเวลาในการเกิดผลกระทบ ใครเป็นผู้ติดตามตรวจสอบตลอดเวลา ข้อมูลพื้นฐานที่จะมีต่อไปจะอย่างไร ปัจจุบันมีการกำหนดขนาดการดูทรายจากแม่น้ำลำคลองจะทำให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพน้ำหรือระบบนิเวศรอบแหล่งน้ำหรือไม่
๕๖		มีการกำหนดมาตรฐานการทำธนาคารน้ำใต้ดินโดยชุมชนหรือหน่วยงานรัฐหรือไม่ เพราะถ้าเกิดความเสียหายกับน้ำบาดาลจะมีการป้องกันหรือมาตรการใดบ้าง
๕๗		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๓ การติดตั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำ มีปัญหาว่าเมื่อมีการติดตั้งเครื่องมือแล้วยังมีการติดตามตรวจสอบว่าอุปกรณ์หรือเครื่องมือยังใช้การได้หรือไม่ และให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคเป็นผู้ตรวจสอบเป็นประจำ
๕๘		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๑) (ก) จะมีการระบุค่า Parameter ของคุณภาพน้ำในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ นี้หรือไม่ ซึ่งควรระบุว่าเป็นค่า Parameter ใดๆ มิฉะนั้นจะเป็นภาพกว้าง ควรมีการระบุไว้ชัดเจนเพราะบางแห่งเป็นการตรวจค่า pH ค่า BO หรือค่า BOD เท่านั้น กลุ่มอุตสาหกรรมตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๓ ข้อ ๑๖ (๑) (ก) ไม่น่าจะมีปัญหาในการติดตามตรวจสอบ
๕๙		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๑) นอกจากโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีสถานประกอบการที่ไม่อยู่ในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะโรงงานที่มีขนาดต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า จะไม่อยู่ในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ท้องถิ่นเป็นผู้อนุญาตก่อตั้งและประกอบกิจการ
๖๐		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) เสนอให้มีการรายงานคุณภาพน้ำทุก ๓๐ วัน หรือใช้ผลรายงานตาม ทส.๑ หรือ ทส.๒ ตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นองค์ประกอบการรายงานคุณภาพน้ำทุก ๖ เดือน เป็นระยะเวลาที่นานเกินไปหากแหล่งน้ำนั้นเกิดการปนเปื้อนหรือเสียหาย และยิ่งเท่ากับระยะเวลาในรายงาน EIA
๖๑		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๒) ควรมีการประมงด้วย แต่การปลูสัตว์ยังทำให้มีผลกระทบต่อการทำประมงถ้าระบบบำบัดน้ำเสียไม่ได้พังจนเสียหาย ทำให้ผู้ที่อยู่ปลายน้ำเสียหาย และใครเป็นผู้ที่เฝ้าระวังความเสียหายนั้น “ชุมชนที่พักอาศัยของประชาชน...ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้...” คำว่า “ชุมชน” น่าจะใช้คำว่า “ท้องถิ่นของประชาชน” ยังเป็นเรื่องยากที่จะปฏิบัติตาม เช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๒) (ข) การเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลและส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งจะมีผลในการปฏิบัติหรือไม่
๖๒		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๒) (ข) ติดตามคุณภาพน้ำในชุมชนซึ่งเป็นที่อาศัยในชุมชน ท้ายที่สุดชุมชนหรือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่นั้นจะมีศักยภาพติดตามคุณภาพน้ำได้อย่างไรเพราะเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ ในการตรวจสอบจะทำได้อย่างไร เพิ่มสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ควรรับทราบและประสานงานหากมีการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ รวมทั้งมีการรายงานภายในกัวัน น่าจะแก้ไขจาก “ให้แจ้งต่อสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค” เป็น “ให้แจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด”

๖๓		การเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลแสดงผลการทำงาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๐ ถ้าเป็นโรงงานมีการรายงาน ท.ส. ทุกเดือน รายงาน รว. รายงาน ท.น. รายงาน สผ.เรื่อง EIA จะทำอะไรเพื่อให้ง่ายแก่ผู้ประกอบการ เช่น รายงานครั้งเดียวแต่ใช้ได้ทุกหน่วยงาน
๖๔		ควรเพิ่มภารกิจในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ นี้ เป็นร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๑๖ (๓) “การเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะ” ซึ่งเป็นกิจกรรมในเชิงรุกที่งานสุขาภิบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และฝ่ายสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลรับผิดชอบอยู่แล้ว ดังนั้น บุคลากรเหล่านั้นต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีหน่วยงานในระดับอำเภอและตำบล
๖๕		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๐ การก่อสร้างอาคารจะต้องใช้กฎหมายของท้องถิ่นนั้นอยู่แล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารหรือสิ่งก่อสร้างให้แตกต่างไปจากเดิมจะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกำกับไว้และต้องดำเนินการตามนั้น ซึ่งจะวัดได้อย่างไรว่าจะนำผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำสาธารณะมากำกับด้วย เนื่องจากเป็นกฎหมายแต่ละฉบับของแต่ละกระทรวง
๖๖		ควรมีการกำหนดแนวเขตริมน้ำว่าต้องมีระยะห่างเท่าใด ซึ่งแต่ละพื้นที่มีรูปร่างแตกต่างกัน ต้องใช้การรังวัดที่ละเอียดซับซ้อน โดยเห็นว่าแต่ละชุมชนน่าจะเข้ามามีบทบาทช่วยกันได้
๖๗		การกำหนดแนวถอยร่น ตามกฎหมายท้องถิ่นต้องถอยร่น ๖ เมตร แต่ในทางปฏิบัติเกิดปัญหา ควรกำหนดพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำขึ้นอยู่กับเขตผังเมืองว่าเป็นเขตสีอะไร เช่น สีม่วง อุตสาหกรรมหนัก การถอยร่นควรมากกว่าเขตพื้นที่เขียวคาว และให้พิจารณาเรื่องบทกำหนดโทษในกฎหมายที่ระบุว่า “การชำระค่าปรับให้ถือว่าคดีเล็กน้อย”
๖๘		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๑ ควรใส่ “ฯลฯ” ในตอนท้าย เพราะมีความแตกต่างกันในบริบท บางพื้นที่ไม่ได้มีธรรมชาติฝ่ายอย่างเดียวแต่ยังการกำหนดกติการ่วมกัน การประกาศตามกฎหมายหมู่บ้าน ถ้าเขียนตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ จะทำให้กฎหมายเป็นการกำหนดคุณสมบัติไว้ตายตัวหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การออกกฎหมายเป็นเรื่องลำบากถ้ามีการใช้ “ฯลฯ” จะต้องมีการตีความหมายอีกมากและจะทำให้เกิดความวุ่นวายมากขึ้น การมีคณะกรรมการอนุญาต การจัดสรรน้ำจะมีหลักเกณฑ์ไว้ก่อนแล้วควรออกกฎหมายไม่ให้ความยุ่งยากมากนักซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ ควรมีการบูรณาการที่น้ำจะกระทำได้กับหน่วยงานต่าง ๆ
๖๙		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๒ “ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต” จะทำให้มีความวุ่นวายในการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน ๓ วันก่อนสิ้นสุดกำหนดระยะเวลา

๗๐		มีการอุทธรณ์การระงับการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามหมวดนี้กัวัน ค่าชดเชยสิ่งก่อสร้างที่กระทำผิดและมีกฎหมายอื่นประกอบไม่ว่ากฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายการเดินเรือในน่านน้ำไทย หรือกฎหมายอื่น ไม่จำเป็นต้องมีการชดเชย แม้ว่าจะทำผิดกฎหมายอื่นด้วย
๗๑		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๓ กรณีมีการก่อสร้างแล้ว และได้พิสูจน์ทราบว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือทุจริตรัฐจะต้องชดเชยด้วยหรือไม่ และเป็นการสมควรหรือไม่ถ้ามีการชดเชยผู้กระทำผิดยังได้รับเงินเยียวยาแม้ว่าให้การเท็จ ซึ่งผู้ได้รับคำสั่งต้องไม่ได้รับสิทธิชดเชย ถ้าได้รับค่าชดเชยจะเป็นการส่งเสริมให้คนกระทำผิดมากขึ้นไปหรือไม่
๗๒		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๓ จะมีความหมายในด้านซึ่งสอดคล้องมาตรา ๗๘ (๕) หรือไม่ หากจะให้สอดคล้องมาตรา ๗๘ (๕) ควรกำหนดให้กว้างกว่านี้เพื่อจะได้ออกประกาศให้สอดคล้องกันต่อไป เช่น ยังไม่ได้กำหนดพื้นที่อย่างชัดเจน เป็นการคุ้มครองสิ่งใด อย่างไร หรือเป็นการคุ้มครองทั้งหมดหรือบางส่วน
๗๓		การเลี้ยงปลาในลำน้ำสาธารณะที่มีอยู่มากซึ่งไม่สอดคล้องกับ carrying capacity ของลำน้ำ อาหารปลาที่ลงในลำน้ำและส่งผลกระทบต่อลำน้ำ เจ้าพนักงาน นอกจากกรมประมงที่ดูแลเรื่องนี้จะแก้ไขปัญหายังไง การเลี้ยงปลาในกระชังจนเกิดมลพิษทางน้ำจนปลาตาย แต่ผู้ประกอบการกลับร้องเรียนให้รัฐชดใช้ความเสียหายได้อย่างไร เพราะทำผิดกฎหมายจะเรียกร้องค่าใช้จ่ายได้อย่างไร การเลี้ยงปลาในกระชังที่หนาแน่นมากขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อผู้ที่อยู่กลางน้ำจะมีกฎหมายควบคุมได้อย่างไร หรือควรมีการย้าเตือนเรื่องนี้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อการบังคับใช้กฎหมาย
๗๔		ใครเป็นผู้ที่เยียวยาถ้ามีผู้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ลำน้ำสาธารณะ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายอื่น ใครจะเป็นผู้จ่ายชดเชยกรณีมีการสั่งให้เรือถอน ถ้าเห็นว่ามีผลต่อคุณภาพน้ำจึงสั่งให้เรือถอนและมีการจ่ายค่าชดเชยโดยใคร และใช้เวลาเท่าใด การขอค่าชดเชย ต้องมีหลักเกณฑ์วิธีการชดเชย คำนึงถึงอะไรบ้าง เช่น ค่าเสื่อม ฯลฯ หรืออาจมีการตั้งคณะกรรมการมาพิจารณาซึ่งควรจจะระบุเอาไว้ในกฎกระทรวง
๗๕		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ หมวด ๕ ข้อ ๒๓ ให้ระบุว่าใครสามารถเสนอได้ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ชุมชน เครือข่าย กำหนดให้ชัดเจนว่าจะเสนอใคร
๗๖		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๔ ตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำนอกเขตชลประทานระดับตำบล อำเภอ จังหวัด โดยให้ร่วมทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการในการทำงาน
๗๗		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๒๕ ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งทรัพยากรน้ำ ตลอดจนมาตรการติดตามแหล่งน้ำด้วยวิธีการใด เนื่องจากภายใต้กฎหมายชลประทานได้กำหนดอย่างไม่เป็นธรรม เช่น East Water ใช้น้ำในปริมาณมหาศาลแต่เสียค่าน้ำเท่ากับเกษตรกร ประชาชน ทั้งที่ East Water เป็นผู้ขายน้ำ ไม่ใช่ผู้ใช้น้ำ

๗๘		ร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ บทลงโทษที่รุนแรงแต่มีความแตกต่างคือ มาตรา ๗๘(๑),(๓),(๔),(๕) มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนมาตรา ๗๘ (๒) มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เสนอให้แยกกฎกระทรวงเป็น ๒ ฉบับคือ ฉบับที่ ๑ อาศัยความตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ มาตรา ๗๘ (๑), (๓), (๔) และ (๕) ฉบับที่ ๒ อาศัยความตามร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ฯ มาตรา ๗ (๒) หรือระบุให้ชัดเจนในแต่ละหมวดว่าออกตามอนุบัญญัติใดถ้าเป็นฉบับเดียวกัน เนื่องจากมีบทลงโทษ การออกกฎกระทรวงต้องระบุให้ชัดเจนในแต่ละข้อว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ ต้องทำอะไร เพียงใด ไม่ควรใช้คำกว้าง ๆ เช่น ชุมชน ที่พักอาศัย หน่วยงานรัฐ
๗๙		ควรเขียนให้ชัดเจนในแต่ละข้อว่าต้องทำอะไร เพียงใด วัตถุประสงค์ อย่างไร ไม่ใช่คำที่ต้องตีความหรือให้เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจ เช่น หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน สารเคมีอันตราย คำนึงถึงมาตรการรุนแรงที่กฎหมายกำหนด
๘๐		พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๖ มีทั้งการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ การอนุรักษ์เป็นการดูแลสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพดีขึ้น แต่ยังไม่มีการพัฒนาใหม่ ๆ กรมทรัพยากรน้ำควรมีหมวดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอ่างเก็บน้ำใหม่ ๆ ให้เกิดการพัฒนาแหล่งน้ำที่ครอบคลุมตามความต้องการของชุมชนหรือพื้นที่ และควรแยกประเด็นการอนุรักษ์ การพัฒนาใหม่ให้ชัดเจนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้เพราะยังมีระเบียบข้อบังคับที่ขัดกันโดยเพิ่มเติมหรือมีระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องครบถ้วน รวมทั้งเพิ่มการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพราะจะมีอุตสาหกรรมที่มีการใช้น้ำมากขึ้นต่อไป
๘๑		ถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติเกิดใหม่หรือชุมชนท้องถิ่นนั้นคิดว่าจะเป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่เกิดใหม่และเข้าหลักเกณฑ์

๓. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมทรัพยากรน้ำ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุงบทบัญญัติในร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ พ.ศ. ให้สอดคล้องกับข้อเสนอและการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษา ในการประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้มีความเหมาะสมต่อไป